

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2019. szeptember 16. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmény miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2019. március 12. napján kihirdetett 3.B.458/2018/18. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

A vádlott szabadságvesztés büntetését 10 (tíz) hónapra, a próbaidő tartamát 1 (egy) évre enyhíti.

Az ítéltábla a vádlottat előzetes mentesítésben részesíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

Az első fokon eljáró törvényszék a vádlott bűnösségét hivatali visszaélés büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 305. § c) pont] és zsarolás büntetékének kísérletében (Btk. 367. § (1) bekezdés) állapította meg és ezért halmazati büntetésül 1 év 3 hónapi szabadságvesztés büntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg. A szabadságvesztés végrehajtását a törvényszék 2 évi próbaidőre felfüggesztette. Rögzítette, hogy a kiszabott szabadságvesztés büntetésből végrehajtásának esetleges elrendelése esetén a büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Az ügyész az elsőfokú bíróság ítéletét tudomásul vette.

A vádlott és védője elsősorban részfelmentésért, másodsorban enyhítésért jelentettek be jogorvoslatot.

A védő jogorvoslatának írásbeli indokolásában a bejelentett fellebbezést akként tartotta fenn, hogy a vádlott cselekményét egységesen hivatali visszaélés büntetéként kérte minősíteni és vele szemben pénzbüntetés alkalmazását indítványozta. Az iratok tartalma alapján indítványt tett a tényállás pontosítására is akként, hogy a 3. oldal 5. bekezdésének utolsó mondatát a másodfokú bíróság mellőzze, tekintettel arra, hogy a bizonyítási anyag ilyen adatot nem tartalmaz. Az, hogy a vádlott esetleg a régi áron kívánt vásárolni, önmagában nem alapozza meg azon kijelentés megállapítását, miszerint „kijelentette továbbá, hogy e szándékától eláll, amennyiben a hosszú pántokat az üzlet a korábbi áron adja el”. A 3. oldal 8. bekezdését követően annak rögzítését kérte, amelyet a tárgyalási jkv. tanúsága szerint ... tanú tett „amikor visszaültünk az autóba, akkor ... felhívta ...t, beszéltek”. Több eseti döntés felhívásával foglalkozott azzal, hogy az ítéleti tényállás alkalmas-e a zsarolás büntetékének megállapítására. Álláspontja szerint a vádlotti fenyegetés meglehetősen általános, nem

éri el azt a szintet, ami a zsarolás tekintetében megalapozná a tényállásszerűséget. Úgy ítélte meg, hogy a védelem által indítványozott, pontosított tényállásból kitűnik, hogy a vádlott felhagyott korábbi álláspontjával, lényegében önként elállt a cselekmény elkövetésétől. E körben utalt a 4/2002. Büntető jogegységi határozatban írtakra, továbbá a törvényszéki álláspontra, amely szintén nem vitatja az önkéntes elállás tényét, de arra az álláspontra helyezkedik, hogy minderre nem a vádlott saját elhatározásából, hanem a sértett határozott és következetes ellenállása miatt került sor. A fellebbviteli főügyészség átiratában hivatkozott BH2009. 344. számú eseti döntéssel kapcsolatban - az arra való hivatkozással egyetért a védelem -, de az ügyben épp az a lényeg, hogy a sértett egyáltalán nem tanúsít a zsaroló akarata szerinti magatartást, így egyértelmű, hogy önkéntes elállásnak van helye. A védelem álláspontját akként összegezte, hogy a vádlott magatartása egységesen hivatali visszaélésként értékelhető, és tekintettel arra, hogy a testülettől leszerelt, pénzbüntetés alkalmazása is megfelelően szolgálja a büntetési célokat és nagyobb lehetőséget biztosít elhelyezkedési esélyeit is illetően.

A fellebbviteli főügyészség átiratában az ítélet helybenhagyását indítványozta. A részfelmentést célzó védelmi fellebbezést nem találta alaposnak, a vádlott által elkövetett cselekmények jogi minősítését törvényesnek ítélte. Nem osztotta a védő jogi álláspontját, mely szerint a zsarolás esetében a vádlott a cselekmény további folytatásától elállt, amely büntethetőséget megszüntető okként értékelhető. Eseti döntések felhívásával utalt arra, hogy önkéntes elállás befejezett kísérlet esetén akkor állapítható meg, ha a tettes döntően saját elhatározásából lép vissza a bűncselekmény további folytatásától. Önkéntes elállása a cselekmény elkövetésétől már csak azért sem állapítható meg, mert a boltból távozóan is hangot adott annak a fenyegetésnek, amely beváltásáról a sértett alappal tarthatott. A büntetés kiszabása körében a halmazati büntetés enyhítését nem tartotta indokoltnak.

Az ítélet tábla a védelmi fellebbezések folytán az ügyet a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 599. § (4) bekezdése szerinti nyilvános ülésen bírálta felül.

A nyilvános ülésen a védő jogi álláspontját mindkét cselekmény vonatkozásában fenntartotta, fellebbezésének írásbeli indokolásában foglaltakkal egyezően, és kiemelte, hogy álláspontja szerint a vádlott magatartása egységesen hivatali visszaélésként minősül. Így a cselekmény tárgyi súlya kisebb, és büntetlen előéletére is tekintettel vele szemben pénzbüntetés alkalmazását és elhelyezkedését elősegítő előzetes mentesítésben részesítését indítványozta.

A fellebbviteli főügyészség képviselője az átiratában foglaltakat fenntartotta. A vádhatóság álláspontja szerint sem az önkéntes elállás, sem pedig az önkéntes eredmény elhárítás nem állja meg a helyét jelen ügyben. Osztotta e körben az elsőfokú bíróság álláspontját. Sem a jogi minősítés megváltoztatására, sem pedig az enyhítésre irányuló védelmi érvelést nem találta alaposnak, ugyanakkor nem ellenezte a vádlott előzetes mentesítésben történő részesítését tekintettel arra, hogy állaskeresését megkönnyítheti, ezáltal segítve családjá megélhetését.

A vádlott az utolsó szó jogán utalt arra, hogy egész életében a magyar köztársaságot szolgálta kimagasló eredménnyel, és megbánását, valamint bocsánatkérését fejezte ki.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 590. § (1), (2) bekezdése alapján az azt megelőző eljárással együtt bírálta felül tekintet nélkül arra, hogy ki milyen okból fellebbezett.

A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította, hogy a törvényszék az eljárási szabályok maradéktalan betartásával teljeskörűen lefolytatta az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges bizonyítást.

Megalapozott tényállást állapított meg, amely mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében felsorolt teljes és részleges megalapozatlansági okoktól.

A törvényszék okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére mindkét cselekmény tekintetében és helyes azok minősítése is.

Az ítélet tábla a védelem érveit nem osztotta abban a körben, amely az eltérő jogi minősítést célozta, és a vádlott cselekményét egységesen hivatali visszaélés büntettként indítványozta minősíteni. A törvényszék ítéletének 7-8. oldalán részletesen foglalkozott a védő jogi álláspontjával a zsarolás büntette kísérlete vonatkozásában, és részletesen kifejtette érveit a 4/2002. Büntető Jogegységi határozat tükrében. Az elsőfokú bíróság azon álláspontját - egyezően a fellebbviteli főügyészség álláspontjával is - az ítélet tábla teljeskörűen osztotta, hogy a vádlott a zsarolás büntettként kísérletét elkövette, és esetében önkéntes elállásról nem beszélhetünk. E körben az ítélet tábla csupán utal a BH2009. 262. számú jogesetére, mely szerint a körülmény, hogy a zsarolási fenyegetés ellenére a sértett nem tesz eleget az elkövető követelésének - ezért kára sem következik be - nem jelenti azt, hogy a bűncselekmény kísérlete ún. alkalmatlan kísérlet lenne.

Az ítélet 7. oldalának utolsó bekezdésében csupán annyi pontosítás teendő, hogy a törvényhely felhívása nyilvánvalóan a 2012. évi C. törvény 367. § (1) bekezdésére vonatkozik.

A büntetés kiszabása körében a törvényszék az alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket feltárta, és javarészt helyesen értékelte. Indokolta, hogy miért látott lehetőséget a büntetési célok próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabásával történő elérésére. Ezt az álláspontot az ítélet tábla is osztotta, azonban a további időmúlásra, a vádlott kedvező személyi körülményeire is tekintettel lehetőséget látott mind a szabadságvesztés mértékénének, mind pedig a próbaidő tartamának a mérséklésére a rendelkező rész szerint.

A törvényszék a vádlottat nem részesítette előzetes mentesítésben, arra nem tartotta érdemesnek és ennek részletes indokát adta.

A Btk. 102. § (1) bekezdése alapján a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén a bíróság előzetes mentesítésében részesítheti az elítéltet, ha arra érdemes.

Az előzetes mentesítése megadását a vádlott és védője indítványozta, és azt a fellebbviteli főügyészség képviselője sem ellenezte.

Kétségtelen, mint arra helyesen utalt a törvényszék, hogy a bírói gyakorlat egységes abban, hogy a hivatali bűncselekményt megvalósító vádlott esetében még kedvező személyi körülményei ellenére sem mondható, hogy érdemes az előzetes mentesítésre.

Az előzetes bírósági mentesítés objektív feltétele a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés alkalmazása, szubjektív feltétele az érdemesség. A terhelt személyi körülményeit gondosan kell mérlegelni együtt a cselekmény tárgyi súlyával, jellegével a bűnösség fokával, mint arra helytállóan utalt az elsőfokú bíróság is. Az érdemesség ellen hat a cselekmény jellege Az ítélet tábla azonban úgy találta, hogy a bűnösség kisebb foka, az elkövetés eseti jellege az elkövetésig kifogástalan életvitele együttesen lehetővé teszik e jogintézmény alkalmazását, és nem hagyható figyelmen kívül, hogy a jelenlegi helyzetben az elhelyezkedési, álláskeresői lehetőségei előzetes mentesítés nélkül megnehezülnek, amely nyilvánvalóan kihat két kiskorú gyermekének az

eltartására is. Tekintettel arra, hogy a büntetési célokon túlmenő hátrány a vádlottnak nem okozható, ezért a másodfokú bíróság a vádlottat a Btk. 102. § (1) bekezdése alapján előzetes mentesítésben részesítette, amely nyilvánvalóan hozzásegíti ahhoz, hogy mihamarabb megfelelő munkalehetőséget találjon.

Az ítélet tábla a fentiekben kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a jelzett körben a Be. 606. § (4) bekezdése alapján megváltoztatta figyelemmel a Be. 604. § (1) bekezdés b) pontjára, míg egyéb helyes rendelkezéseit a Be. 604. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásával a Be. 605. § (1) bekezdésére utalással helybenhagyta.

, 2019. szeptember 16.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. előadó bíró,
Dr. Nagy Éva sk. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 3.B.458/2018/18. számú ítélete a másodfokú ítéletben írt változtatásával 2019. szeptember 16. napján jogerőre emelkedett és a szabadságvesztés büntetés kivételével végrehajtható.

Debrecen, 2019. szeptember 16.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke